

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 304/08-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. P. C., P., J. C. a Ing. A. C., obaja bytom P., T. Z., S., ... a M. L., P., ..., zastúpených advokátom JUDr. P. H., K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupmi Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 223/2002 a Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 22/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. P. C., J. C., Ing. A. C., T. Z. a M. L. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. marca 2008 faxom a 25. marca 2008 poštou doručená sťažnosť Mgr. P. C., J. C., Ing. A. C., T. Z. a M. L. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupmi Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C

223/2002 a Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 22/2006.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uviedli, že: „Postupom súdu bolo sťažovateľom odopreté právo na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. zákona č. 460/1992 Ústava Slovenskej republiky, pretože nedostatočne zistil skutkový stav a nevykonal v potrebnom rozsahu dokazovanie. Z toho titulu sa žalobcovia rozhodli podať sťažnosť pre porušenie jedného zo základných práv a to práva na súdnu a inú právnu ochranu.

Právny zástupca sa nahliadnutím do spisu dozvedel o tom, že rozsudok Krajského súdu, spis. zn. 7 Co 22/2006 mal byť doručený splnomocnencovi sťažovateľov - Mgr. P. S. Skutočný stav však bol taký, že tento rozsudok bol doručený len jeho rodinnému príslušníkovi, ktorý na to nebol oprávnený, a teda nedošlo k doručeniu rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. značka 7 Co 22/2006. Splnomocnenec po zistení tejto skutočnosti podal dňa 6. 8. 2007 sťažnosť pre nedoručenie rozsudku v právnych veciach vedených na Okresnom súde v Prešove pod spis. zn. 9 C 47/95 (na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 1 Co/115/2006) a 17 C 223/02 na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 7 Co 22/2006). Na túto sťažnosť Okresný súd Prešov nereagoval. Z toho dôvodu si splnomocnenec sťažovateľov bol osobne vyzdvihnúť uvedený rozsudok dňa 16. 1. 2008. Až týmto dňom došlo k doručeniu a rozsudok Krajského súdu sp. zn. 7 Co 22/2006 nadobudol právoplatnosť. Nereagovaním sa porušilo ďalšie z ústavných práv definované v čl. 48 ods. 2 zákona...

Pri zadovážovaní pečiatky právoplatnosti na rozsudok dnes, t. j. 17. 3, 2008 sme sa dozvedeli, že súd vyznačil právoplatnosť na deň 30. 5. 2007. Uvedeným procesným postupom jednoznačne došlo k pochybeniu, nakoľko právoplatnosť nadobudol rozsudok Krajského súdu sp. zn. 7 Co 22/2006 dňa 16. 1. 2008, kedy došlo k jeho doručeniu splnomocnencovi sťažovateľov Mgr P. S. Takýmto konaním došlo k zamedzeniu práva na podanie ústavnej sťažnosti z toho dôvodu, že podľa vyznačenej právoplatnosti dňa 30. 5. 2007) nemožno ju podať, lebo lehota na jej podanie už uplynula. (ak by sme brali do úvahy vyznačenú právoplatnosť- 30. 5. 2007) Súd porušil ustanovenia zákona č. 99/ 1963 Z. z. Občiansky súdny poriadok o doručovaní.“

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd vyslovil, že *„Procesným postupom Okresného súdu Prešove vo veci sp. zn. 17 C 223/2002 a Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 7 Co 22/2006 došlo k porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd z toho dôvodu, že súd vyznačil právoplatnosť rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 17 C 223/2002 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7 Co 22/2006 nesprávne. Ústavný súd prikazuje vyznačiť právoplatnosti rozsudkov Okresného súdu Prešov, sp. zn. 17 C 223/2002 a Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7 Co 22/2006 ku dňu 16. 1. 2008“*.

Zároveň sa domáhajú priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 500 000 Sk z dôvodu, že sa *„nachádzajú v neustálej právnej neistote a dochádza k priet'ahom v konaní...“* a náhrady trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia aj napriek tomu, že sú zastúpení advokátom, svoju sťažnosť v časti, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupmi okresného súdu a krajského súdu, riadne a konkrétne neodôvodnili. Sťažovatelia iba tvrdia, že všeobecné súdy v ich právnej veci nedostatočne zistili skutkový stav a nevykonali v potrebnom rozsahu dokazovanie potrebné na rozhodnutie. Neuviedli to ani v petite svojej sťažnosti, v ktorom tiež žiadajú (nevykonateľný petit), aby ústavný súd prikázal všeobecným súdom vyznačiť právoplatnosť namietaných rozhodnutí k 16. januáru 2008.

V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd opätovne uvádza, že sťažovatelia sú zastúpení advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (obdobne II. ÚS 117/05).

Ústavný súd preto na základe uvedeného rozhodol o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa v tejto časti, a to pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Sťažovatelia ďalej vidia porušenie svojich označených práv v tom, že okresný súd (aj krajský súd) postupovali v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (neuviedli však ktorých ustanovení), keď vyznačili právoplatnosť rozhodnutia na 30. máj 2007 nesprávne, a tiež v tom, že k doručeniu rozhodnutia krajského súdu ich splnomocnencovi Mgr. P. S. došlo s riadnym oneskorením, čím bolo porušené aj ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 138/02, I. ÚS 48/04). Ak navrhovateľ namietne také porušenie práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu očividne nemohlo nastať, ústavný súd návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (obdobne napr. II. ÚS 70/99, III. ÚS 100/01, III. ÚS 180/05).

Ústavný súd si na overenie tvrdených skutočností v sťažnosti za účelom rozhodnutia v danej veci vyžiadal preto spis okresného súdu sp. zn. 17 C 223/2002 a vyjadrenie riaditeľa R., a. s., P. (ďalej len „slovenská pošta“), z 11. augusta 2008, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 18. septembra 2008 pod sp. zn. 2375/2008-OPT.

Ústavný súd zo spisu zistil, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 17 C 223/2002 zo 7. novembra 2005 bola zamietnutá žaloba sťažovateľov z 22. októbra 2002 o určenie nehnuteľnosti patriacej do dedičstva. Krajský súd odvolanie sťažovateľov zamietol a rozsudkom sp. zn. 7 Co 22/2006 z 18. apríla 2007 potvrdil rozsudok okresného súdu.

Rozhodnutie okresného súdu v spojení s rozhodnutím krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 30. mája 2007.

Súčasne zistil, že v spise sa na č. l. 474 nachádza v origináli „*dohoda o plnomocenstve z 19. februára 2007*“, uzavretá v zmysle § 24 a § 27 Občianskeho súdneho poriadku a § 31 Občianskeho zákonníka medzi sťažovateľmi a splnomocnencom Mgr. P. S., nar. ..., P., na ich zastupovanie v predmetom spore.

Zo zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom (č. l. 483 súdneho spisu) z 18. apríla 2007, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, tiež vyplýva, že sťažovatelia Mgr. P. C., J. C., Ing. A. C. boli spolu so svojím splnomocnenom Mgr. P. S. osobne aj prítomní na tomto pojednávaní.

K rozsudku všeobecného súdu (č. l. 485 a nasl.) je pripojená doručka, z ktorej vyplýva, že za adresáta Mgr. P. S. prevzala osobne rozsudok krajského súdu 30. mája 2007 pani K. ako jeho splnomocnenec.

Dňa 9. júla 2007 Mgr. P. S. (č. OP: ...) osobne nazrel do spisu (č. l. 493), ktorý požiadal o vyhotovenie fotokópií zo spisu (č. l. 396-414).

Dňa 6. augusta 2007 splnomocnenec sťažovateľov žiadal okresný súd, aby mu doručil rozsudok krajského súdu, pretože „*pri prehliadke spisu a na základe iných indícií som zistil, že rozsudky už boli doručované a prevzaté. Podpis na doručke patrí mojej starej mame L. K., ktorá však krátko nato bola hospitalizovaná v súvislosti s ťažkými zdravotnými problémami, ktoré vyústili do jej úmrtia. V súvislosti s daným stavom som sa ani nedostal k informácii o doručených rozsudkoch a ani ich nemám k dispozícii. Preto žiadam o ich riadne doručenie podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku...*“.

Na tejto žiadosti (č. l. 498) sa nachádza pokyn okresného súdu zo 16. januára 2008 „*Kanc. Rozsudok KS PO č. l. 485 doruč pr. zást. žalobcov*“ a k nemu je pripojená

doručenka, z ktorej vyplýva, že toho istého dňa (16. januára 2008) splnomocnenec sťažovateľov rozsudok krajského súdu osobne prevzal.

Vychádzajúc z uvedeného však na druhej strane ústavný súd nemohol prehliadnuť, že z vyjadrenia regionálneho riaditeľa slovenskej pošty vyplýva i to, že splnomocnenec sťažovateľov riadne splnomocnil L. K. na preberanie všetkých zásielok (aj zásielok doručovaných do vlastných rúk ešte 29. júla 2004 a jeho splnomocnenie bolo platné až do 29. júla 2007), teda aj v čase, keď bol splnomocnencom sťažovateľov v tomto súdnom konaní. Treba preto konštatovať, že v čase doručovania rozhodnutia krajského súdu bola splnomocnenkyňa splnomocnenca sťažovateľov nepochybne oprávnená na prijímanie všetkých zásielok jemu adresovaných, teda aj rozsudku krajského súdu.

Podľa § 31 ods. 1 Občianskeho zákonníka pri právnom úkone sa možno dať zastúpiť fyzickou alebo právnickou osobou. Splnomocniteľ udelí za týmto účelom splnomocnenie splnomocnencovi, v ktorom sa musí uviesť rozsah splnomocnencovho oprávnenia.

Ústavný súd konštatuje, že v danom prípade sťažovatelia v sťažnosti podanej ústavnému súdu nepreukázali, že by okresný súd pri vyznačovaní právoplatnosti nepostupoval v súlade s Občianskym súdnym poriadkom a Občianskym zákonníkom, keďže rozhodnutie krajského súdu riadne prevzala splnomocnenkyňa splnomocnenca sťažovateľov Mgr. P. S., ktorá bola riadne oprávnená za neho všetky písomnosti a rozhodnutia adresované do jeho vlastných rúk prevziať.

Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým postupom okresného súdu (krajského súdu) a namietaným porušením označeného základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ich sťažnosť v tejto časti už na predbežnom prerokovaní odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Sťažovatelia síce v odôvodnení sťažnosti tiež uviedli, že postupom všeobecných súdov bolo porušené aj ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ale v jej petite (ktorým je ústavný súd podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný) porušenie tohto základného práva už nenamietali, preto ústavný súd sa ani s ich námietkou nezaoberal.

Keďže ústavný súd nemal inú možnosť, ako ich sťažnosť odmietnuť, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími nedostatkami sťažnosti sťažovateľov (chýbalo splnomocnenie sťažovateľov v štvrtom a piatom rade na ich zastupovanie v konaní pred ústavným súdom) a inými požiadavkami sťažovateľov uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. októbra 2008